

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . .
Egy óra . . . . .
Negyedévre . . . . .
Vidéken: . . . . .
Egy óra . . . . .
Negyedévre . . . . .

Felolós szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piaoz-utca 47. és 48. szám.

Harci lárma.

Debrecen, november 25.

Az indennitástról szóló törvényjavaslat ellen, amelynek tárgyalását holnap kezdi meg a képviselőház, Justh Gyula pártja éles ellenzéki harcra készül. Üdvözöljük a friss harcok hírét. A nemzeti munkapártban lévő új tehetségeseknek legalább alkalmuk nyílik megszolgálni az első pár lovagi sarkantyút. S a régi, kipróbált, nemes parlamenti erők legalább bebizonyíthatják, hogy fegyverük éle nem csorbult ki a hosszú pihenésben.

Ha a rendes parlamenti mérkőzés fegyvereivel fog folyni a harc, akkor abból úgy a közéletre, mint magára a munkapárti többségre, csak haszon és disz háramolhatik. Mert valóban ideje volna, hogy magas színvonalu, tartalmas vitákkal, tárgyilagos, elmés beszédekkel a magyar parlament hajdani fénye újra helyreállíttassék.

Abban a félnék híresztelésben azonban, hogy az ellenzék egyrésze nem rendes parlamenti harcra készül, hanem obstrukcióra: egyszerűen nem hiszünk. S ezt a hitünket igyekszünk plauzibilissé tenni.

Az obstrukció a végső elkeseredésnek, vagy a végső parlamenti szükségnek kétélű fegyvere. Akárhogy kárhoztatták és lenézték is azok, akik el voltak telve hittel és idealizmussal a magyar parlamenti élet jövője iránt:

Falusi nóták.

Tolsztoj egyik legutolsó elbeszélése.

I.

A hang és a harmonika közelinek tetszettek, de a ködön át senkit sem lehetett látni. Nem volt ünnepnap, azért leptek meg ezek a dallamok ebben a reggeli órában. — „Valószínűleg az ujoncokat kísérik ki”, gondoltam magamban s eszembe jutott, hogy néhány nap előtt hallottam, hogy falunkból öt legény egy ezredhez vonul be. S a vidám nóta irányába fordítottam lépteimet, amely akaratom ellen magához vonzott. Amint a dalolók mellé értem, a dal és a harmonika elhallgatott. A dalosok, illetőleg az ujoncok, a kiket kísérték, egy emeletes kőházba tértek be, amely egyiköknek atyjáé volt. A kapu előtt egy csoport asszony tanyázott, öreg és fiatal vegyest, meg gyermekek. Mialatt kikérdeztem az asszonyokat, hogy kik voltak az ujoncok és miért mentek be a házba, már a legények anyjai és hugaik kíséretében a kapu előtt termettek. Öten voltak: egy ház, a többi nőlen.

Falunk közel esik a városhoz és majd mindenik ujonc ott dolgozott, ennél fogva városiasan voltak öltözve, nyilván legszebb ru-

tagadhatatlannul hathatós eszköznek bizonyult, mert összetört egy harminc esztendő pártéletet és párthatalmat s a kisebbségi pártokat többségre juttatta, tehát a hatalom székébe segítette.

Áldás azonban nem volt azok kormányzásán, akik az obstrukciónak köszönhetőek győzelmeiket. Szülőanyjuknak ők maguk is hamar hátat fordítottak. Siettek megszigorítani a házszabályokat. A szigorított házszabályok által igyekeztek elejét venni új obstrukciók lehetőségének. Ami a saját multjuk dezavválásával, a saját módszerük súlyos elítélésével volt egyértelmű.

Soha, senki sem szolgáltatott úgy igazságot egy politikának, mint éppen a legesküdtobb ellenségei. Még meg sem melegedtek helyükön, ahová az obstrukció győzelme ültette őket s a házszabályok megszigorításával már is hadat üzentek a saját multjuknak.

Ettől eltekintve, van az éremnek egy másik oldala is. Az obstrukció győzelme azért vált lehetségessé, mert, bár elítélték magát az eszközt, sok százezer honpolgár vágyódott a cél elérése után. Világosan szólva: százezrek sóvárogtak azután, hogy az ellenzéki pártok jussanak végül kormányra, mert tőlük csodás, kápráztató dolgokat vártak.

Nos, az ellenzéki pártok, a parlamenti forradalom révén, kezükbe is kerítették az ország kormányzatát. El is kormányozgattak négy egész esztendeig. Hogy azonban mily-

háikba, kabátba, új kalapba, s szép, magas-szárú csizmába.

Különösen egy középtermetű, zömök, derült és kellemes arckifejezésű fickó vált ki közülök, alig serkedező szakállal, szikrázó, barna szemekkel. Amint az utcán volt, kezébe vette a szép nagy harmonikát, melyet vállára akasztva hordott. Köszönt nekem, s fürgé ujjait végig futtatva a billentvükön, elkezdte játszani a „Barénia” vig dallamát, azután ütemszerű mozdulatokkal megindult az utcán.

Mellette egy szintén középtermetű, tagbaszakadt szőke legény lépdelt. Önérzetesen nézett jobbra-balra s mohón fogott bele a második szólamba, mikor a karvezető abba-hagyta az elsőt. Ez már házias volt. Mindketten elől lépkedtek. A többi három szintén lépni kezdtek, nyomukban és semmiben sem különböztek tőlük, ha csak nem abban, hogy egyikük igen magas termetű volt.

Követtem a tömeggel együtt a legényeket. Minden dal, amelyre rágyújtottak, vidám volt s menet közben nem lehetett rajtok észrevenni semmi fájdalmas kifejezést. De amint a következő házhoz értek, ahol szintén ennalóval várták és megállottak az asszonyok mindjárt görcsös zokogásba törtek ki. Nehezen lehetett érteni, mit mondtak,

kevessé sikerült nekik kielégíteni a nemzet fölszigázott reményeit: korai bukásuk bizonyítja. Ugy jöttek, mint félistenek, úgy mentek, mint kifütyült színészek. Babérban és dícsőségben kevesebb részük volt, mint hagyományokosoruban.

Amelyik ellenzéki párt ma obstrukcióba fogna: képtelen volna fölkelteni vállalkozása iránt a nemzet lelkesedését. A választók milliói, akik a lefolyt választásokon a munkapártra adták le szavazatukat, semmi jót sem várnának a nagy politikai fölfordulástól. S mert az obstrukció csak azokat hozhatná vissza győzelem esetén, akik egy fél év előtt se testének, se lelkének nem kellettek: a mérész és kockázatos vállalkozás csak közönyt és a jövőtől való rettegést váltana ki az ország népéből.

Arról ezuttal nem is szólunk, hogy csak erős és népszerű ellenzék csinálhat a parlamentben ilyenféle kalamajkát. A nemzeti munkapárt ellenzékének előbb meg kell erősödni és némi népszerűsége kell szert tenni, hogy nagyobb dologra vállalkozzék.

Most még olyan, mint a lábadozó beteg. Alig van jártányi ereje. Sokat kell mozognia és kint élni a napon, hogy összeszedje magát.

Egy-egy vékony fácskát még kivághat; de egy egész erdőt? Sok volna.

A nagy harci készülődésnek, mely a Justh-párt legutóbbi értekezleteiből világosan megállapítható, mindamellett van okunk örül-

csak szaggatott szavakat lehetett megkülönböztetni, mint: halálom . . . apám . . . édes anyám . . . szülőfalum . . . és minden szó végén a sirató asszony hosszú jajgatásba tört ki, aztán ihdegesen felkacagott. A távozók anyjai, hugai voltak ezek. A szülők sirásán keresztül hallani lehetett az idegenek kérlelő szavait is: „Csillapodjál, Matuona . . . — egész ki vagy merülve . . .” szolt egy asszony, csendesíteni próbálva a zokogót.

II.

A legények az izbába léptek. Én az utcán maradtam, egy paraszt-isemerőssémmel, Vaszil Oriekoval beszélgetve, aki valamikor tanítványom volt. Az ő fia is az öt között volt a nős ujonc.

— Hallod-e, hékás! nagyon levert vagy, — szólék.

— Tehetek-e róla? Akárhogy is, csak el kell válnunk.

És elbeszélte családjá egész történetét. Három fia van, egyik otthon marad, a másik az, aki a katonasághoz vonul be és a harmadik szintén messze van munkában s valamit küldözget neki. Az, aki most berukkol, igaz, nem sokat keresett. „Felesége városi születésű . . . Nem való a mi munkánkhoz . . . Levált testrészt . . . tartsa fenn legalább

Valódi Amerikai és Budapesti férfi cipők Békés Lajos cégnél.

Brüll Zsigmond

Csappó-u. 19. sz.

női szövet, vászon, kész női, gyermek ruha, és mérték utáni női szabó üzletében **mindenki hittel kap olcsó szabott árak mellett.** — **Tessék érdeklődni,** mert az üzlet csakis a t. vásárló közönség előnyére van berendezve.

ni. A koalíció példája mutatja, hogy komoly ellenzék a kovásza a többség tettvágyának. E nélkül elhízik, elrestül, a maga tehetetlenségében pusztul el a legnagyobb parlamenti többség is. Az ellenzék elszánt rohamai bizonyára alkalmasak lesznek arra, hogy növeljék a munkapárt ellenálló erejét és összetartását.

A közkórház kibővítése.

Értekezlet a városházán.

Említettük már, hogy a debreceni közkórház kibővítésének ügyében tegnap értekezletet tartottak a városházán. Az értekezleten jelen voltak a minisztérium részéről: *Kerekes* egészségügyi felügyelő és *Jendrassik* műszaki tanácsos, a város részéről pedig *Kovács* József elnöklése alatt *Aczél* Géza főmérnök, *Tüdös* Kálmán dr., *Körner* Adolf tanácsos stb.

Az értekezletet megelőzőleg helyszíni szemlét tartottak a közkórházban, ahol *Ujfalussy* József dr. igazgató bemutatta a kórház összes osztályait.

A helyszíni szemlét követő értekezleten alaposan megvitaták a közkórházban tapasztalt és általánosan ismert bajokat.

A város által építendő barakk szükségessége kétségtelenül megállapított, már csak azért is, mert az elmebetegek osztálya oly kicsiny, hogy ott az összes elmebetegek el nem helyezhetők. Az újonnan építendő barakkban nyernek tehát elhelyezést az elmebetegek.

Ugyancsak javasolják, hogy a sebészeti osztályt engedjék át a szemészeti osztály részére, a sebészeti osztály részére pedig építsenek egy új pavillont.

A belgyógyászati osztály kibővítését nem ajánlják, hanem e helyett csak a beosztás megváltoztatását javasolják.

Az értekezleten elhatározták, hogy a tanácsot bízzák meg a további teendőkkal.

magamagát . . . Nagyon sajnálom, de mit te gyek?"

Mialatt beszélgettünk, a legények kijöttek a házból s újra előlről kezdődött a sirás-rívás, jajgatás, ideges kacaj és csitítgatás.

Miután itt töltöttek vagy öt percet, tovább álltak egy házzal s megint nótára gyújtottak harmonika mellett. Lehetetlen volt meg nem csodálni a játszóinak tökéletes biztosságát, melylyel a taktust verte, amint mindig kellő időben toppantott lábával és állott meg, aztán vidám hangon dalolt, körüljártatva barátságos barna szeméit. Igazi zenei tehetség volt. Ránéztem s amint szemünk találkozott — legalább úgy tetszett nekem — zavarba jött s szemöldökét összevonva elfordult és torkát köszörülte.

Mikor az ötödik és utolsó udvarhoz értek a legények, bementek az izbába, utánok mentem. Mind az ötöt abrosszal terített asztalhoz ültették, melyre kenyér és bor volt téve. A gazda, ugyanaz, akivel beszélgettem, s aki két házas fiát kísérgette, maga töltötte a bort. A legények nagyon keveset ittak, alig egy meszelyt; némelyik csak éppen hogy az ajkait nedvesítette meg. Az asszony kenyeret szelt s azzal kínálkozott. A gazda körüljárta az asztalt s újra töltötte a poharakat. Mig az ujoncokat néztem, azalatt a kemence

A válóperek körül.

A képviselőház ülése.

A gyors galoppban, melylyel a perrendtartás részletes vitája rohant a finisz felé, ma kissé föltartóztatták a javaslatot a házassági pörökről szóló pragrafusok körül támadt föl-szólalások. Különösen az a szakasz keltett nagyobb érdeklődést, mely a kir. ügyészek szerepét juttat a válóperekben. E szakasz fölött ma még nem szavaztak; valószínűleg olyan módosítást eszközölnek az eredeti szövegben, hogy a királyi ügyészek a hatáskörét csupán a házasság fentartására irányuló lépések megtételére szorítják.

Részletes tudósításunk az ülésről itt következik:

Berzeviczy Albert negyed 11 órakor megnyitotta az ülést.

Rátérnek a perrendtartási törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatására.

A 621—638. szakaszokat változatlanul elfogadta a Ház.

Polónyi Géza szerint félreértésre adhat okot a szakasz azzal, hogy a házasságnál a „közös lakhely” fogalmával operál. Ezt precízebben szeretné definálni, a mi annál könnyebb, mert hiszen az addig is törvény minden félreértést kizárva a házasság utolsó együttlétét veszi alapul az illetékesség alapjául.

Lengyel Zoltán rámutat arra, hogy védtelenül marad az olyan magyar nő, aki Magyarországon kötött házasságot magyar községi illetőségű férfival és Horvátországba mennek állandó tartózkodásra. Megemlíti, hogy a magyar bíróság a horvát forradalmi bírósággal nem képes a törvény pragrafusainak érvényt szerezni.

Ugron Gábor: Ez a magyar szuverenitás.

Lengyel Zoltán módosítást ajánl.

Plósz Sándor előadó: *Lengyel* és *Polónyi* válaszol és ragaszkodik az igazságügyi bizottság javaslatához.

Lengyel Zoltán módosításának jogosultságát hangoztatja.

Polónyi személyes ügyben szólal fel.

Plósz Sándor előadó személyes kérdésben szólal fel.

Elnök kérdést intéz a Házhoz el-e fogadja *Lengyel* módosítását.

A Ház elveti a módosítást és az igazság-

mellől, ahol ültem, egy asszony jött elő, előttem igen meglepőnek és szeszélyesnek tetsző módon öltözve: világoszöld szoknya volt rajta, mely selyemnek látszott, divatos fodrokkal. Magas sarku cipője volt, zőke haját divatos kontyba tűzte s füleiből nagy aranykarikák csüngtek. Az asszony arckifejezése nem volt sem derült, sem szomorú, inkább bosszúságnak tetszett. Leszállt a boglyas kemence mellől, miközben magas sarku új topánkái erősen recsegettek s anélkül, hogy az ifjakra nézett volna, kiment a pitvarba. Minden, ami rajta volt: ruhája, elégedetlen arca s különösen karikafüggői annyira kirítottak a környezetéből, hogy nem tudtam elképzelni, ki lehetett ez az ismeretlen s honnan vette magát *Vaszil* izbjának kemencepadján. — Megkérdeztem egy oldalammal álló asszonyt — *A Vaszili menyé. Szobaleány volt. — felelt.*

A gazda harmadszor készült megtölteni a poharakat, de a legények visszautasították s fölállva elmondták az asztali imát, aztán elköszönve távoztak.

III.

Mihelyt az utcára értek, a sirás, zokogás újra kezdetét vette. Egy meggörnyedt, nagyon öreg asszony kezdte, aki a legények

ügyi bizottság javaslatát elfogadja.

A 640-től 643. szakasz észrevétel nélkül elfogadják.

A 644. szakasznál *Barta* Ödön kifogásolja, hogy az ügyvédnek joga legyen válóperekbe beavatkozni.

Blanár Béla módosítást nyújt be.

Székely Ferenc igazságügyminiszter nem osztja azok nézetét, akik a házasságot magánjogi dolognak tartják, mert a család államfentartó tényező, amelyre közérdekből szükség van.

Sághy Gyula: Pártolja *Barta* Ödön indítványát és a szakaszt teljesen kihagyandónak véli.

Almássy László *Blanár* Béla indítványát célszerűnek tartja.

Ezután szünet következett.

Szünet után.

Egry Béla kifogásolja a házasság-védői intézmény eltörlését.

Kenedi Géza és *Lengyel* Zoltán hozzájárultak *Blanár* Géza indítványához.

Várady Zsigmond, *Polónyi* Géza és *Blanár* Géza felszólalásai után a vita folytatását holnapra halasztották.

Az ülés délután 2 órakor ért véget.

A debreczeni képművészeti kiállítás.

A megnyitó ünnepély programja.

Művészek, írók Debrecenben.

A debreceni képművészeti kiállítás, melynek rendezése *Bosznay* István festőtanár vezetése mellett lázas sietséggel, éjjelnappal folyik, holnap, vasárnap déli 12 órakor nyílik meg a városháza nagytermében, remélhetőleg közönségünk legteljesebb érdeklődése mellett.

A megnyitási ünnepélyen *Zichy* János gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert *Molnár* Viktor államtitkárnak kellett volna képviselnie, aki azonban váratlanul súlyos beteg lett s így a miniszter a kormány képviselőtéről másként fog gondoskodni.

Képviseltetik magukat még az Orsz. M. Képművészeti Társulat, a Képművészek Egyesülete is. Így tehát a vasárnapi megnyitás komoly és jelentőségteljes ünnep lesz, méltó a nagyszabású kiállításához és városunkhoz.

mögött jött. Annyi kétségbeesés volt a hangjában, olyan keservesen zokogott, hogy az asszonyok egyre vigasztalták s karjánál fogva támogatták az öreg asszonyt, aki előredőlt testtel ordított fájdalomában.

— Ki ez? — kérdeztem.

— Nagyanyja, a *Vaszili* anyja.

Egyszerre az öreg asszony göresös kaca gátsba tört ki s az asszonyok karjaira hanyatlott, kik felfogták, azután a menet tovább indult s újra felhangzott a harmonika és a vig nótázás.

A faluvégén taligák vártak, hogy az ujoncokat a falu házához szállítsák s itt mindenki megállott. Nem volt többé se jajgatás, se sirás s a harmonikás mind szilajabb lett. Fejét oldalt hajtva, testét keményen egyik lábára támasztva, a másikkal a taktust verte s valahányszor szükség volt rá, karjaival kísérte a sűrű, szép cifrázatokat. *Vaszili* fiának harsány, kellemes hangja szekundált neki. S öregek és ifjak, de különösen a körülserglő gyermekek, köztük én is, mindannyian csodálattal szegeztük szemünket a dalóra.

— Nagyon ügyes, — szolt egy a parasz-
tok közül.

— A bubánat sir belőle . . . a szomorúság zeng.

Ékszerész és órász üzletét telőmosen
megnagyobbítva

helyezte át.
Csoda olcsó áruk.

ROSE DEZSŐ

üzletét áthelyezte

Piacz-u. 32. sz. alá

⇒ a volt szedlák házba. ⇐

Remek újdonságok.

A megnyitási ünnepély sorrendje a következő:

1. *Himnusz.* Előadja a főiskolai énekkar.
2. *Csikós Sándor dr.* a Müpártoló Egyesület elnöke, üdvözli az Orsz. Magy. Képzőművészeti társulat és a Képzőművészek egyesületének küldöttségét, a művészeket és írókat.

3. *Jendrassik Jenő* festőművész, a Társulat helyettes igazgatója, fölkéri a miniszter képviselőjét a kiállítás megnyitására.

4. A *miniszter képviselője* megnyitja a kiállítást.

Ezek után *Bosznay István* festőművész a közönségnek bemutatja a kiállítást, amelyet a sajtó képviselői részére már holnap, szombatn este 6 órakor megnyitnak.

Itt említjük meg, hogy debreceni piktoraink épen olyan arányban vannak képviselve a kiállításon, mint a fővárosiak, sőt jól esett látnunk, hogy annak egyébként is gazdag anyagát nagyon előnyösen egészítik ki. *Bakos* jellegzetes csendéletel, *Pálffy* tengerképei és *Hajdu* borongós pasztelljei helyi művésztűnknek díszére válnak.

A kiállítás megnyitási ünnepélyére a belépti díj 1 korona. Helyesebben és gazdaságosabban cselekszik azonban a közönség, ha a megnyitásra 3 koronás idényjegyet vált, mert ezzel a kiállítást egész 15 napi tartama alatt (esténként 5 órától 7 óráig zene) állandóan látogathatja. Vasárnap délutántól kezdve a belépti díj 60 fillér.

Sport.

Football. E hó 24-én, csütörtök este tartotta a Debreceni Tornaegetület footballosztálya tisztújító szakosztályi ülését a tagok teljes részvétele mellett. *Moskovics Béla* előadó terjesztette elő a múlt év jelentését, amely szerint a szakosztály a lefolyt évben igen eredményesen működött. Gyenge anyagi körülményei dacára 15 mérkőzést rendezett, melyek nagyobb részét megnyerte. Résztvett az északi bajnokságban, ahol az őszi fordulóban második helyezést ért el, a tavasszal azonban beosztása sokkal kellemesebb, úgy hogy nagy reménye van a csapatnak a bajnokság megszerzésére. A jelentés tudomásul vétel után a szakosztály megejtette a választásokat, melynek eredménye lett: Elnök: *Molnár János*, alelnök: *Markovics Jenő*, kapitány: *Tolnai Jenő*, titkár: *Moskovics Béla*, jegyző:

E pillanatban nagy, határozott lépésekkel az az újonc lépett a daloshoz, akinek igen magas termete volt. Feléje hajolt s valamit sugott neki.

— Remek fickó, — gondoltam magamban. — Bizonyosan valahova a gárdába fogják küldeni.

Nem ismertem.
— Ki ez a derék legény? — kérdeztem egy kis öreget, ki felém közeledett.

Az öreg levett síveggel köszöntött, de nem értette jól kérdésemet.

— Mi tetszik?

Első pillantásra nem ismertem fel, de amint beszélni kezdett, mindjárt eszembe jutott egy derék, dolgos paraszt ember, akit, mint gyakran szokott történni, csapás-csapás után ért; ellopták két lovát, azután házáat elpusztította a tűz, majd felesége is elhalt. . . Első tekintetre nem ismertem fel, mert már régóta nem láttam. Emlékeztem egy vöröszakállas, középmetű *Prokofira*, de az, akit magam előtt láttam nem volt vörös, hanem fehér s egészen kicsiny.

— Te vagy, *Prokofij*? — szólék. — Azt kérdelem, ki az a délcég legény, aki *Sándorral* beszélt . . .

— Ez itt? — ismételte *Prokofij* fejével a nagy legény felé biccentve.

Horváth Jenő, pénztáros: *Haas Dezső*. Tanácsstagok: *Ezry Miklós*, *Jászay Dezső*, *Klein József*, *Hofstetter János*, *Orosz Dezső*, póttag *Móricz József*. A választás után az elnök fejtegette ki programját. Elhatározta ezuttal a szakosztály, hogy az egész télen át traininget folytat. Az ülésen az anyaegyesület képviselőiben *Radó dr.* és *Boruss* titkárok jelentek meg.

A koronaörség ellopott pénze.

Levonják a tiszték fizetéséből.

Augusztus tizenkilencedikén — mint akkor jelentettük — felfordult Budán a koronaörségi laktanya. A koronaörség *Wertheimkasszáját* titokzatos kezek kinyitották és elvittek belőle huszonöt ezernégy száznyolcvanöt korona és hatvan fillér készpénzt. A kasszában három kulcsa volt. Volt egy A kulcs, egy B kulcs és egy C kulcs. Az A kulcsot *Anders Emil* őrnagy, a B kulcsot *Halász Gyula* koronaörségi alosztályparancsnok, a C kulcsot pedig *Vágó János* főhadnagy őrizte. A szigorú katonák első kérdése ez volt:

— Ki vitte el a pénzt?

— A pénzt betörők vitték el, — felelte *Krecsányi detektívőnök*, akit megbíztak a nyomozás vezetésével. A betörőket azonban hiába kereste a rendőrség. A betörők nem akartak jelentkezni. A rendőri nyomozás csüörtököt mondott.

Erre főfőfőfőfőfők még dühösebbek lettek és összeráncolt szemöldökkel ismét föltek egy kérdést:

— Ki nem vigyázott a pénzre?

— Én vigyáztam, — mondta *Anders* őrnagy.

— Én is vigyáztam, — felelte *Halász* százados.

— Én is, — vallotta *Vágó* főhadnagy.

Ezredesek, tábornokok és egyéb magasrangú katonatisztek dugták össze a fejüket, hogy mitévők legyenek, mert az elveszett pénznek meg muszáj lenni.

Egy katonai számtiszt oldotta meg a kérdést. Kiszámította, hogy huszonöt ezernégy száznyolcvanöt korona és hatvan fillér osztva hárommal, az anyai, mint nyolcezer négy százhatvenegy korona és nyolcvanhat fillér. Ennyi jut *Anders* őrnagyra, *Halász* századosra és *Vágó* főhadnagyra egyenkint.

Egyet mozdult s valamit dörögött magában, amit nem érttem.

Arczmai megrándultak, *arcái* remegtek.
— Azt kérdelem, kié ez a fiú? — ismételttem s merően néztem *Prokofira*.

— Az enyém, — szólott. És elfordult tőlem, arcát kezébe temetve és zokogni kezdett, mint egy gyermek.

Amint *Prokofij* kimondta e szavakat: „az enyém” én csupán akkor éreztem át nemcsak eszemmel, hanem egész valómmal mind annak borzasztóságát, ami előttem folyt le ezen a ködös, emlékezetes reggelen. Mindazok a különös, érthetetlen szörványos jelenetek, melyeknek tanúja voltam, egyszerre tiszta, érthető és rettenetes jelentőséget nyertek előttem. Kimondhatatlan szegvenérzet fogott el amiatt, hogy úgy néztem ezt mindaddig, mint valami érdekes látványt. Megálltam és azzal a tudattal, hogy rossz cselekedetet követtem el, haza tértem.

S csak elgondolni is, hogy ezekkel és tizezrekkel történik mindez Oroszországban, hogy ez még sokáig így lesz ennél a jó, — bölcs, oly jószívű s oly kegyetlenül kijátszott orosz népnél.

A napokban dőlt el a kényes kérdés ilyenképpen. *Anders* őrnagy még most is szabadságon van és szomorúan veszi föl elsejétől kezdve a megkoppasztott fizetést. Minden hónapban kétharmadrészt huznak le fizetéséből. Az időközben áthelyezett *Vágó* főhadnagy járt legrosszabbul. Eddig száznegyven forintot kapott elsején, ezután csak negyvenhatot fog kapni.

— Nem tudok negyvenhat forintból megélni, — panaszkodott a katonai hatóságnak.

— Miért nem vigyázott? — felelték és kérdezték egykedvően.

Az első Kálvineum-ünnep.

Fényes estély Püspökladányban.

Az országos református lelkészek hazafias és humánus kara a vagyontalan és árva gyermekek és a magyar református lelkész-árvák otthona javára *Kálvineum* létesítését határozta el a Budapesten tartott országos református lelkész-kongresszuson, amely végrehajtó-bizottságokká alakulva, ország-szerte megindította az akciót hangversenyek és egyéb ünnepélyek tartásával a *Kálvineum* javára.

A *Kálvineum* végrehajtó-bizottsága a legelső ily célú ünnepélyét folyó hó 23-án, este 6-kor tartotta *Püspökladányban* a *Társaskör* helyiségeiben, melyen a másnap *Debreczenben* tartott lelkészi gyűlésre indult — mintegy 20—25 református lelkész és nagyszámu közönség vett részt.

Az ünnepélyt *Baltazar Dezső dr.* hajduböszörményi esperes-lelkész, az orsz. ref. lelkészegyesület elnöke nyitotta meg rövid, vallásos jellegű szép szónoklattal. Ismertette a *Kálvineum* célját és buzdította a közönséget, hogy a nemes terv megvalósítása érdekében buzgólkodjék.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után *Rákóczi Ferenc* imádsága című éneket adta elő a püspökladányi urakból alakult alkalmi énekkar, kifogástalan technikával — *Szabolcska Mihály* költészeté címen *Tóth Ida* urleány, püspökladányi óvónő értekezést olvasott fel. Utána szép hangsúlyozással elszavaltta *Szabolcska M.* hat szép költeményét, majd elénekelt a költőnek *Fráter Loránt* által megzenésített dalát, a „Tele van a város akácfa virággal” című gyönyörű nótát, cigányzenekar kísérete mellett, frenetikus hatást keltve. — *Most Nagy András* debreceni református orgonista kántor a magyar református énekvezérek egyesületének elnöke énekelte el *Szügyi József* „*Karácsonyest*”-jét, *Jánosi Antal* püspökladányi reform. énekvezér harmonium-kisérete mellett, olyan sikerrel, hogy közkívánatra még egy zsolnárt is elénekelte.

Ezután következett az est fénypontja: *Szabolcska Mihály*, a temesvári református hívek költő-papja, a *Kisfaludy-társaság* s a *Magyar Tudományos Akadémia* tagja, tiz kisebb, gyönyörű költeményét olvasta fel, a melyeket a kiadott versgyűjteményében — „*Történetek az én kis falumból*” cím alatt csoportosítva gyűjtött össze. A közönség elragadtatással hallgatta végig *Szabolcskát* és szünni nem akaró tapsokkal rötta le háláját az illusztris költő közreműködése iránt.

Zenezám következett: *Vonós négyes*. *Bihari József*nek fia halálára irt rekviemjét adták elő; *Domján Lajos* református segéd-lelkész, *Nagy Pál* és *Csenki Imre* tanítók és *Knapek Jenő* püspökladányi gyógyszerész. A vonósnégyes után a hallgatóság kívánságára *Knapek Jenő* szólóban egy nótát játszott el gordonkán, nagy tetszést aratva művészies játékával.

Zöldy Márton debreczeni író tartotta meg ezután felolvasását „*A magyar népdalról*”. Ismertette a magyar népdal eredetét, történetét és jelenlegi állapotát, háttérbe szo-

Női kézi táskák,

Weisz Adolf

posztó
kereskedése

ideiglenesen

a főtőzsdével szemben
— levő bódében. —

Pénc-, szivar- és cigaretta tárczák, Solingeni acél árak, zsebkések, ollók önbortváló készülékek, diszmuáruk (ajándék tárgyak) mindenféle gyermek játékok óriási választékban **elcsó** **Gosi Miklósnál** **Piacz-utca 32 sz.** szabott árak mellett kaphatók (volt *Szedlák-ház*.)

rulását a külföldi termékű klasszikus és kevésbé művészi ofreumi kuplékkal szemben. A szép stílusban megírt és felolvasott ismeretést a közönség nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta végig és zajosan tapsolta a felolvasó irót.

A műsor utolsó számaként „Kossuth Lajos ablakába . . .” című dalt adta elő a helybeli alkalmi férfi-énekkar, nagy tetszés mellett.

Az izléses műsorú ünnepélyt Kiss Ferenc püspökladányi református lelkész, egyházi tanácsbíró, a Kálvineum végrehajtó-bizottsága elnökének zárszava rekesztette be. Mindenek előtt megköszönte a közreműködők szereplését és a halgatóság támogatását, majd megismertette röviden, de gyönyörű szónoklattal a végrehajtó bizottság működésének célját és a Kálvineum magasztos feladatát. A nők és a férfiak — mondta a többek között, akkor töltik be méltóképpen, emberi hivatásukat, ha az utca porában talált gyermeket fölemelik, ha a gyermekszerepet humánus és a gyermekvédelem magasztos emberi kötelesség teljesítését gyakorolják. A gyönyörű és nagyhatású zárszó, mely inkább nagy ünnepi szónoklatnak volt mondható, többeket a könnyezésig meghatott s bizonyára mély nyomokat hagyott a hallgatók lelkében.

A jótékony ünnepély, amely tekintettel arra, hogy a szereplők díjtalanul működtek közre, 300 korona tiszta hasznot hozott a Kálvineum javára.

Színház és művészet.

A színház műsora.

Szombat: Balga szűz, színmű. Bemutató előadás. (A. bérlet.)

Vasárnap délután: Peleskei nótárius, — énekes bohózat.

Vasárnap este: Balga szűz, színmű. — (Kis bérlet.)

Az okleveles színésznő. Eddig még nem igen volt példa rá, hogy valaki oklevélre hivatkozzék és — bepanaszolja a sajtót. De a vidéken sok minden megtörténik, miért ne fordulhatott volna elő ez is. Meg is történt, még pedig Szegeden. Az ottani színház igazgatója fölépítette Bója Ilonkát, aki a börténben Adél szerepét játszotta. Az ottani lapok nem igen lehetnek az énekesnővel megelégedve, mert Bója Ilonka bepanaszolta a sajtót a színügyi bizottságnál. Ebben a levélben nem azt vitatta, hogy igazságtalnan bírálták meg, hanem azon bámult el, hogy meg merték őt bírálni, holott neki — diplomája van. Hogy milyen a diploma, arról nem írnak a szegedi lapok. Lehet, hogy ez az oklevél nevelőnői, lehet, hogy kisdedóvónői, de az sem lehetetlen, hogy a színészeti, vagy a zeneakadémia állított ki az énekesnő képességéről jó bizonyítványt. De — hiába! — a kitűnő bizonyítvány még nem bebiztosítás a színpad: sikerre, mint ahogy a rossz bizonyítvány sem föltétlenül igazolja, hogy valaki tehetségtelen. Ebbe bele kell nyugodnia az énekesnőnek. Uglátszik, a színügyi bizottság is ezen az állásponton volt, mert egy okos javaslatot fogadott el: a sajtóban megjelent közleményekkel ezentúl nem foglalkozik. Ez nagyon helyes, már csak azért is, mert a sajtó aligha törődik vele, ha a színügyi bizottság foglalkozik is bírálataival.

Cigányszeretem. A Király Színház műsorát beláthatatlan hosszú időnkig betölti Lehár szenzációs operettje, a Cigányszeretem. A darab budapesti sikerét az összes külföldi sikerek fölé emeli az a hatásos betét, melyet Lehár direkt a magyar színpadok számára előad: egy helybeli elsőrangú cigánybanda kísérete mellett. A színház operett-személyzete már régóta próbákat tart Lehár világhírű operettjéből, melynek premierjét az igazgatóság már a jövő hét műsorára tűzte ki.

Testőr. Zilahy igazgató megvette Molnár Ferencnek a Vigszínházban nagy sikert

ért vigiátékát a Testőr-t. A kitűnő ujdonság lehetőleg még december hóban kerül színre.

Sári bíró. Vasárnap délután 3 órakor került színre Móricz Zsigmondnak a Nemzeti Színházban előadott parasztvígjátéka. Különös érdekességet kölcsönöz ez előadásnak Guthi Sarolta és Vajda Ilonka fellépte. Mindkét vendég szerződötési célból lép fel.

Leverik az amerikai forradalmat.

Diaz elnök él. — A mexikói fölkelvezér fog-ságban. — A brazíliai forradalom matrózok puccsa volt.

A ma érkezett táviratok azt jelentik, hogy sem Mexikót, sem Braziliát nem fenyegeti valami nagy veszedelem a forradalom részéről. A tegnapi rémhírek, amelyek különösen a mexikói kormány helyzetét festették sötétnek, egyáltalában nem bizonyultak valóknak. A mexikói fölkélok ugyanis elvagták az Északamerika felé vezető táviródrótokat és innen magyarázhatók azok a jelentések, amelyek Porfirio Diaz mexikói elnök meggyilkolásáról s a forradalmárok győzelméről beszéltek. Diaz él és nemcsak hogy él, hanem olyan erős, hogy csapatai megverték a fölkélokot és magát a vezérüket, *Madero tábornokot fogságba is ejtették.*

A brazíliai forradalom sem alkalmas arra, hogy miatta akár csak Braziliában is nyugtalanság támadjon. Mindössze a Rio de Janeiro előtt horgonyozó flotta matrózainak a zendüléséről van szó.

Távirataink az amerikai eseményekről ezeket jelentik:

A mexikói forradalom.

London, november 25. Diaz, akinek megölését megcáfolták a külügyminiszter által következőket táviratoztatta a „Daily Mail”-nek:

— A politikai helyzet Mexikóban egyáltalán nem veszedelmes. A külföldiek élete és vagyona teljesen biztosítva van. Csak csekély jelentőségű lázadásról van szó. A rend az egész köztársaságban már helyre van állítva.

Newyork, november 25. A vasutak egész Mexikóban ismét rendesen közlekednek. A postaszolgálat is rendes.

London, november 25. A „Times” jelenti Mexikóból: *Madero állítólag fogságban van.* A felkelést különböző természetű okok idézték elő, melyek részben az amerikai lincselések elleni felháborodásra, részben pedig a szociális kérdésre vezethetők vissza. Ujabb ütközetektől tartanak a felkelők és a kormány csapatai között.

Newyork, november 25. Ma jött mexikói távirat ad hirt róla, hogy a fővárosban *összeesküvést* fedeztek fel. Az volt a terv, hogy a középületeket levegőbe röpitik és a minisztereket az elnökkel együtt iuszuokul Francisco Madero táborába viszik. A kormány készenléte helyezte az egész helyőrséget, a titkos rendőrök összefogdosták az összeesküvőket, az utcákon őrijáratok cirkálnak. De más semmi jele sincs a fővárosban a vidéki forrongás nyomának. Csak éppen hogy elhalasztották azokat a népiünnepet, amelyeket Porfirio Diaz újabb megválasztása alkalmából rendezni akartak a fővárosban.

A brazíliai forradalom.

Páris, november 25. A Havas-ügynökség jelenti Rio de Janeiróból: A lázadás abban a pillanatban tört ki, amidőn a „Minas Geraes” sorhajó parancsnoka a „Duguay Trouin” francia hajóról, ahol dinern volt, visszatért hajójára. Amikor a fedélzetre lépett *ő, két másik tisztet és több matrózt a lázadók megölték.* A többi tisztet halálosan megsebesítették. Ezzel egyidejűleg tört ki a lázadás a „Sao Paulo” és „Banía” sorhajókon. E hajók összes tiszteit a partra tették ki és Joao Candido matróz vette át a parancsnoklást. A lázadók *Da Fonseca* elnökhöz táviratot intéztek, amelyben ismert feltételeiket állítják fel és azok nem teljesítése esetén *a város és a többi hadihajók bombázásával fenyegetnek.* A kormány nem adott választ. Röviddel ezután *megkezdtek a bombázást,* mely megszakításokkal egész éjszaka tartott. E hó 23-án reggel a „Minas Geraes”, „Sao Paulo”, „Banía” és „Floriano” elhagyták a kikötő belső részét és *lövöldöztek a várat,* amely a tüzelést nem viszonozta. Ezután a hadihajók visszatértek a zárt kikötőbe és egész délelőtt lövöldöztek ágyuikkal.

Rio de Janeiro, november 25. A kamarában tovább folyik az amnesztia-törvény ügyében megindult vita. A törvény ellen erős ellenzék sorakozik. A hajóhad ismét elhagyni készül a kikötőt. A „Minas Geraes” sorhajó egy még fel nem lázadt ágyunaszádot bombázott.

London, november 25. A brazíliai szenátus *kész a lázadókra amnesztia* adni, ha előbb megadják magukat.

London, november 25. A brazíliai elnöknek az volt a szándéka, hogy ellentáll a zendülő tengerészeknek, de leszavazták. A zendülő a kongresszus által megszavazandó biztosítékot követelnek.

A hadnagy ur szerelme.

Egy férj, aki kauciót ad.

Rendkívül érdekes válópörről, illetve szerelmi történetről beszélnek most sokat Budapesten az előkelő lipótvárosi körökben. Egy dús gazdag földbirtokosról és egy hadnagyról. A dús gazdag földbirtokos arról nevezetes, hogy nemrég a saját atyafisága akart amegzsarolni egy hetilap nevében, a szép asszony pedig arról, hogy egy hírneves budai gyárosnak a leánya, míg a hadnagy egyáltalán semmiről se nevezetes még ezidő szerint.

A házasságok nem mindig az égben kötnek; igen gyakran a közjegyzői irodákban is rideg üzleti alapon. Körülbelül ilyenforma házasság volt a szóban forgó dús gazdag földbirtokos és a budai gyáros leányának házassága is. Azért jól éltek, — egy kis leánykájuk is született — minthogy a legtöbb esetben jól élnek egymással az ilyen házasságok is, ha közbe nem jön valami.

Ez a valami ebben az esetben egy fess, fiatal hadnagy képében mutatkozott. Lehetett volna ugyan civil is, bankfiú, ügyvéd, vagy fiatal orvos, de így, hogy hadnagy az illető, sokkal érdekesebb a dolog. Denikve, a szép asszony beleszeretett a hadnagyba s a hadnagnak is megtetszett a kívánatos, fiatal asszony.

A menyecske — dicséretére legyen mondva — nem úgy tett, mint az átlagasszonyok kilencven százaléka tett volna ebben az esetben; nem rohant egyenesen a hadnagy karjaiba, nem dobta oda magát neki. Nem, sőt ellenkezőleg: a férjéhez rohant.

Feltűnőséget kelt Brüll Zsigmond vállalata Csapó-u. 19. sz. alatt. Készít finom női Costümet már 10 frttól feljebb, női szövet Pincesz ruhát 5 frttól feljebb, női parchet Pongyolát 3 frttól feljebb. **D s választék mindenomá kész** női és Leányka ruhákban. Tiszta se'yem bluz 5 frt. **Az árak kalméval együ'tt érteudök mely dms választékban van raktáron**

— Uram — mondotta neki egész határozottsággal, — nem szeretem önt s el fogok öntől válni, miután a hadnagyot szeretem s annak felesége akarok lenni.

A férj nagyot nyelt erre a kijelentésre, de aztán ő is éppen olyan határozottsággal válaszolt:

— Jó, asszonyom, ön mehet, amerre akar, de csak egy föltétel alatt, ha beleegyezik, hogy a kis lányunk nálam maradjon.

A szerelmes asszony ebbe is beleegyezett. Így történt azután, hogy nemcsak a házasságot kötötték a közjegyző előtt, hanem a válópórt is ott kezdték meg. A férj ugyanis közjegyző előtt írást adott arról, hogy a házassághoz szükséges kauciót ő teszi le az új párért s évente meghatározott apanázst is ad nekik.

A válóper már folyik s a hadnagy ur nemsokára boldog férj lesz.

Zichy kontra Barkóczy.

Leintett ünnepeltetés.

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a katolikus nagygyűlésen Ernst István és Göröcsöni Dénes, a néppárt és klerikalizmus hirdető bajnokai indítványt akartak tenni az iránt, hogy Barkóczy báró kultuszminiszeri tanácsos érdemeit jegyzőkönyvbe iktassák és a sötét reakció terén kifejtett érdemeinek elismerésül a nagygyűlés neki köszönetet szavazzon.

Tudvalevőleg ez a Barkóczy báró volt az, aki országos botrány hőseként szerepelt, amikor egy polgári házassággal alkalmával az anyakönyvvezető figyelmeztetése ellenére is ilve maradt az ünnepélyes aktusnál. Azóta is, mint közoktatásiügyi miniszeri tanácsos a tanárok kinevezésénél mindig azt nézte, hogy a pályázó katolikus-e és főleg tagja-e a Mária-kongregációnak. Aki nem volt tagja, azt nem nevezte ki, sőt legutóbb emiatt egy érdemes és tudós fővárosi gimnáziumi igazgatót nyugdíjba kényszerített.

A katolikus nagygyűlés rendezői megkérdezték Zichy János gróf kultuszminisztert, hogy mi a véleménye erről az indítványról. Erre a miniszter röviden azt felelte:

— Nem akarom magam befeketíteni.

Természetes, hogy ezzel a Barkóczy ünnepeltetésének — lőttek, amit annál örvedesebb eseménynek tartunk, mert Zichy gróf ez által ismételtén bizonyította a reakció lovagjai iránt érzett antipátiáját és tanúságot tett liberális, valláskülönbséget nem ismerő politikai érzelmeiről.

Az ipartestület székháza.

Kérelem a város tanácsához.

Ösmeretes az a mozgalom, amelynek élén az ipartestület elnöksége áll s amelynek célja egy oly iparosház fölépítése, amelyben az összes, az iparosságot, vagy ipartestületet érintő intézmények és hivatalok elhelyezést nyernének.

Az ipartestület előljárósága nagy szorgalommal igyekszik megvalósítani a szép tervet, amelynek értesülésünk szerint már az egyes részleteit is kidolgozták.

Legutóbb kérést adtak be Debreczen város tanácsához az iránt, hogy a város engedje át a Csapó-utca 33., 35. számú telkeit, és miután az ipartestületnek pénze nincsen, azt is kérte az ipartestület, hogy a telkekre kölcsönt vehessen föl s kéri végül a telek használatának telekkönyvi biztosítását, míg a telek és az iparosház a mostani célokat szolgálja.

Az ipartestület a következő ajánlatokat terjesztette elő elfogadásra:

A telekre 320,000 korona építési kölcsönt hosszabb törlesztésre fölvenni engedélyez a város.

Az építést másfél millió téglá adományozással elősegíti s ezek közgyűlési és miniszeri jóváhagyása után a tiszti főügvezt az ipartestülettel való szerződésre felhívja.

Addig, míg a helyiséget a nevezett iparosházban elfoglalhatná, a Simonfy-utca 1. sz. alatti városi bérházban birt helyiségeik bérletét változatlan fenntartja.

Az ügyet átteszik a jog- és pénzügyi bizottsághoz, amely a közgyűlés elé terjeszti.

A rendőrfőkapitányság s a debreceni háztulajdonosok

Rendelet a sikos gyalogjárókról.

Most már tagadhatatlanul beállt a tél. Hó és jégkéreg borítja az utakat, amely körülmény veszedelmessé teszi a gyalogjárást és sok esetben végzetes szerencsétlenségnek az okozója. E veszedelem elhárítására vonatkozólag, a gyalogjáró közönség érdekében, Rostás István rendőrfőkapitány a ház- és üzlettulajdonosokhoz egy fölhívást intézett, amelyben a szabályrendelet szakaszaira hivatkozva, figyelmezteti őket, hogy a gyalogjárót a házuk, illetőleg üzletük előtt tisztán tartassák és a fagyos időjárás idején legalább egy méter szélességben homokkal hintsék be.

A fölhívás egyébként a következően hangzik:

Tekintettel a hidegebb, illetve sikos idő beálltára, felhívom a város összes ház- és üzlettulajdonosait, hogy a gyalogjárónak rongálása, illetve megóvása tárgyában kiadott 72—4528—1894. számú helyhatósági szabályrendelet 4., 5. és 6. szakaszainak megfelelőleg, házaik, illetve üzlethelyiségeik előtt a gyalogjárót állandóan tartassák tisztán, azokról a sarat, havat és jeget azonnal takarítsák le: ölmös, illetve sikos idő esetén pedig legalább egy méternyi szélességben homokkal, vagy fűrészporral hintsék be.

Ezen kötelezettségüknek annyival is inkább és minden esetben haladéktalanul tegyenek eleget, mert — eltekintve attól, hogy a mulasztás következtében esetleg előforduló balesetekért a mulasztó ház- illetve üzlettulajdonos büntetési uton is felelősségre vonható, a mulasztással az említett szabályrendelet 14. szakasza értelmében kihágást is követ el, amelyért 1 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetésre, fizetéseképtelenség esetén pedig 3 órától 5 napig terjedhető elzárással büntethető s azonkívül a felsorolt kötelezettségek a mulasztástevő költségére hatóságilag fogyanatosíttatnak.

Debrecen, 1910. november hó.

Rostás István,
rendőrfőkapitány.

HIREK.

— Vasárnapi istentiszteletek. Vasárnap, november 27-én a következő sorrendben tartják meg az istentiszteletet a debreceni református templomokban: A Nagytemplomban prédikál Szele György lelkész, ágendázik G. Szabó Gábor segédlelkész, a Kistemplomban prédikál Jánosi Zoltán lelkész, ágendázik Betlendy Endre segédlelkész, a Kossuth-utcai templomban prédikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Boér Károly segédlelkész, az Ispótyai templomban prédikál Uray Sándor lelkész, ágendázik Herpai Gábor segédlelkész, a Városi szegényházban prédikál és urvacsorát oszt Hajdu Zsigmond, püspöki titkár, a Csapókerti imaházban Kovács János lelkész, a Homokkerti imaházban Bereczky József főisk. senior.

Az ágost. hitv. evang. templomban va-

sárnap délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet. Utána urvacsora-osztás.

— A villamos vasút építési engedélye. A kereskedelemügyi miniszter ma érkezett leiratában kiadta a helyi villamos vasút hálozatának építésére és üzemére vonatkozó engedélyokiratot. Együttal a munkálatokra vonatkozó ideiglenes építkezési engedélyt is végleges jelleggel ruházta föl.

— Az állami számvevőszék elnöki állása. Fővárosi tudósítónk jelenti: A nemzeti munkaprát november hó 27-én értekezletet fog tartani, melyez az állami számvevőszék elnöki állását fogja betölteni. Az elnöki állásra eddig jelölve vannak, Tury Vilmos és Dárday Sándor. Harmadiknak valószínűleg egy horvát nemzetiségűt fognak jelölni.

— A debreceni Kossuth-szobor. Megemlékeztünk arról, hogy tegnap értesítés érkezett a város polgármesteréhez, amely szerint a debreceni Kossuth-szobor egyheted nagyságu agyagmintája elkészült. Kovács József polgármester holnapra, szombat délelőtt tizenegy órára hívta össze a Kossuth-szoborbizottság tagjait, hogy megállapodjanak abban, mikor és kik fognak fölutazni a fővárosba a mintát megtekinteni.

— A belga királynő tifuszos. Brüsszelből táviratozzák: Az orvosok megállapították, hogy a királyné tifuszos, de megbetegedése könnyű természetű, úgy hogy nagy remény van a királyné felgyógyulására. Albert király a betegség fertőző természete dacára állandóan a betegszobában tartózkodik.

— A tanítók szabad egyesülete. Budapesti tudósítónk táviratozza: A hivatalos lap holnapi számában a közoktatásiügyi miniszter közzé teszi, hogy a Magyarországi Tanítók Szabad Egyesületének alapszabályait hatályon kívül helyezte. Egy fővárosi újságíró e tárgyban kérdést intézett a kultuszminisztérium illetékes faktorához, aki a következő felvilágosítást adta: A miniszter a Magyarországi Tanítók Szabad Egyesületének alapszabályait azért helyezte hatályon kívül, mert az egyesület „Uj korszak” című hivatalos lapja minden eddig megjelent számában oly cikkeket közölt, amelyek a fennálló törvényes rend ellen izgatnak és a hit- és erkölcsstan tanításának az iskolából való kiküszöbölését sürgetik, ennek követelésére buzdítanak.

— Ünnepély a debreceni közoktatóházban. A sebészeti osztálynak 1893. március havában történt megnyitása óta ma végezték a debreceni közoktatóházban a tizezedik mütétét. Ez alkalommal Ujfalu József dr. igazgató, Csikos Sándor dr. vezetésével a segédorvosok és ápolónők összegyűlekeztek az egyik teremben, ahol Kovács József polgármester, aki Körner Adolf tb. főjegyző kíséretében jelent meg az ünnepségen, meleg hangú szép beszédet mondott s elismerését fejezte ki a sebészeti osztály működéséről. A beszéd után Ujfalu József dr. igazgató egyik 1893. óta szolgálatban álló ápolónőnek jutalmat adott át.

— Negyven éves találkozás. A debreceni református főiskolában az 1870. évben a theológiát végzett tanulótlársak 40 éves találkozásra jöttek össze Debreczenben a református főiskolában. Ez alkalommal megjelentek a 32 volt osztálytlársak közül 11-en és pedig: Balogh Ambrus sarkadi, Böszörményi Lajos nagyszalontai, Györi Lajos kenderesi, Vecsey Sándor asszonyvásári, Márk Ferenc dr. békési, Takács Károly tisztaabádi, Kéri Pál paposi lelkészek, Félégyházi Antal tanár Székelyudvarhelyről, Kállay Ferenc tanító Földesről, Dávid Mihály tanító és Vadon Sándor ügyvéd Debreczenből (utóbbi egy évig a theológiát hallgatta ezen osztálylyal), nyolcan igazolták elmaradásukat, 13-an pedig már elhaltak azóta. Az egybegyűltek ez alkalommal 180 koronát rktak össze a már ezeltti 10 és 30 éves találkozásukkor tett református főis-

Gyári árban

szerezheti be alkalmi és karácsonyi ajándék tárgyait

Füstös Dezső

Piac-utca 12.

Ellátás és házhoz vllalat. — Nagy karlsnya vásár.

kolai alapítványukhoz és egyben elhatározták, hogy 1915. évben 45 évi találkozásra ismét összejönnek, akik tehetik. Este a Royal-szállodában kedélyes szórakozásuk volt, melyen többen családjaikkal együtt vettek részt. A tanári karból egyetlen élő volt tanárunk **Balogh Ferenc dr.** jelent meg, aki barátságosan ifju kedélylyel töltött pár órát az öregedő volt tanítványaival.

— **Eljegyzés.** Szikszay Béla okleveles gyógyszerész tegnap tartotta eljegyzését Szathmáry Bella urhölgygyel.

— **A sztrájkoló színésznővendékek.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A színészeti akadémia tanári testülete ma rendkívüli ülést tartott, melyen a sztrájkoló színésznővendékek ügyében intézkedett. Reich Antal színésznővendéket, aki a sztrájkot kezdeményezte, a tanári testület kizárta a zintézetből.

Debreczenvidéki Takarékpénztár

m. sz.

Piacz-u. 32. (volt Szedlák-ház)

Olcsó és kis részletekben visszafizethető kölcsönöket ad.

Takarékbetéteket a legmagasabb kamatozás mellett elfogad.

— **Mirkó herceg kegyvesztett.** A montenegrói királyi udvarnál élénk izgatottságot kelt Mirkó herceg ügye, akit atyja, a szigorubb erkölcsű Nikita király legutóbb kivetett a kegyelméből. A szerelmes természetű herceg nagy előszeretettel keveredett kalandokba csinos hölgyekkel. A „Zvono” című újság, mint Belgrádból jelenti, egész sorozatát leköszölte a herceg szerelmi korrespondenciájának s e miatt Nikita király annyira megharagudott, hogy a herceget kegyvesztésre ítélte s a herceget Podgorici melletti Krusevára száműzte.

— **A város telekvásárlásai.** A város a köztemető céljaira megvette Weisz Bernát, Emert örökösök és Zádor Lajos és társai telkeit. Miután a vétel most jogerőssé lett, a tanács megbízta Magoss György dr. főügyészt, hogy az eladókkal kösse meg a szerződéseket és pedig úgy, hogy a földek csak a jövő év március végén menjenek át a város tulajdonába s ugyanakkor lesz esedékessé azok vételára is.

— **Férjgyilkos asszony.** Kecskemétről jeleltik: Ma délelőtt jelentkezett a rendőrkapitányságon Sulus Mihályné Radics Anna és elmondotta, hogy a szomszédos Pusztá-Alpáron baltával agyonütötte alvó férjét, azután pedig késsel kettészelte a nyakát. Nyomban az asszony vallomása után Pusztá-Alpárról távirat érkezett, amely megerősítette a vallomást. A rendőrség letartóztatta a gyilkos asszonyt, aki azzal védekezik, hogy féltékeny volt az urára.

— **Téli keztyűk!** minden kivitelben bámulatos olcsó árban Schön Sándor keztyűkötyszer- és orvosi műszertára, Debreczen, Piac-utca 12., Stencinger-ház.

— **Elégtétel az érmihályfalvai főszo- gabírónak.** Mintegy két éve mult annak, hogy **Jakab Ernő dr.** érmihályfalvai ügyvéd igen sok súlyos vádakat emelt **Dobozy Kálmán** érmihályfalvai főszo- gabíró ellen. Bihar vármegye törvényhatósági bizottságának fegyelmi választmánya a vádak alapján megindította a vizsgálatot a főszo- gabíró ellen és a vizsgálat tartalmára állásától fel is függesztette. Egy és fél évig tartott, amíg befejezheték a vizsgálatot, a súlyos vádak közül azonban még a legcsekélyebb rendellenesség sem igazolódott be s így a fegyelmi választmány felmentette **Dobozy Kálmánt** a vád alól és ál-

GLÜCK JÓZSEF

üveg- és lámpa kereskedése
Piacz-u. 6 a nagytemplom mellett.

lásába azonnal visszahelyezte. Most maga a feljelentő **Jakab Ernő dr.** jelenti ki, hogy vád- jai egytől-egyig alaptalanok voltak s rágal- mazásaiért Bihar vármegye alispánja utján nyilant, férfiasan bocsánatot kért.

— **Öngyilkos milliomos ügyvéd.** Triesztben tegnap agyonlőtte magát **Volni Antal dr.** ügyvéd, az ottani ügytőverseny-társaságnak elnöke. Volpi több milliós vagyonnal évekkel ezelőtt visszavonult az ügyvédségtől és csak a passzióinak élt. Öngyilkosságának az okát még csak nem is sejtik. Lehet, hogy a leánya után való bánkódás ölte meg, aki egy hónappal ezelőtt szintén öngyilkosságot köve- tet el.

— **Ma, szombaton este** a Royal-kávéházban **Magyar Imre** és fia zenekarával nagy zeneestélyt rendez. Színház után kitűnő színházi vacsora. Kiváló tisztelettel **Hauer Bertalan**.

— **A világ legöregebb asszonya.** Volnice Mária Kattarobani ez idő szerint százhar- mincnégy éves. A kedvező égali és az egy- szerü, egészséges életmód mellett különben nem ritkaság ezen a vidéken, hogy az embe- rek százéves kort érnek el. Volnice asszony szellemileg friss, bémutsága miatt azonban járni nem bír. — Örömet beszél az elmúlt időkről.

— **Eltűnt debreczeni gépirónó** című teg- napi közleményünk, mely budapesti tudósítás folytán jelent meg, téves információ alapult. **Róth Ilona** gépirónó ugyanis a szülei tudtá- val utazott Budapestre, ahol beteg lett s e miatt nem értesíthette szüleit, akik kénytelenek voltak a budapesti bejelentő hivatalnál tudakolni a lakását. E közben a gépirónó fel- épült betegségéből és tegnap haza érkezett a szüleihez.

— **A városi világítási vállalat** közhírré teszi, hogy f. hó 27-én vasárnap a villamos hálózatnak a Piac- és Péterfia-utacáktól és a Simonyi-utól nyugatra eső részében az áramszolgáltatás a hálózaton a villamos va- sut számára végzendő átalakítások miatt reg- gel 7 órától délután 3 óráig szünetelni fog. A hálózat többi részében az áramszolgáltatás — mint minden vasárnap — déli 10 órától délután 1 óráig szünetel.

— **Elegánsan butorozott utcai parkettes,** gázvilágítással, különbejárattal, a Piac-utcán egy csinos szoba előszobával kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

— **Piaristából evangélikus lelkész.** Eper- jesről írják, hogy **Horváth Aladár** piarista ta- nár, felszentelt római katolikus lelkész, ki- lépett a piarista rendből és áttért az evange- likus vallásra. Zelenka püspöktől már enge- délyt kapott, hogy az eperjesi evangélikus teológiai akadémián letehesse a külföldi vizsgát. **Horváth Aladár** az a célja, hogy evangélikus lelkész lesz.

— **Téli bőrkeztyűk és gallérvédők** Frank Testvéreknel.

— **Hunnia képei szépek! Hunnia képei olcsók! Hunnia képei tartósak! Hunnia leve- lőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben! Hunnia műterem a PIAC- és CSAPO UTCA SARKÁN** az utcai oldalon van! Hun- nia modern berendezésű fényképészeti és festészeti műterem!

— **Mindenemű könyvkötések, bórdisz- munkák, reklámcikek stb.** Antalffy Ferencz könyvkötészetében készíttetnek Piac-u. 31.

— **Klein Jakab,** ki az itteni gazdaközön- ségnek a gazdasági gépeket már 16 éve áru- sítja, jelenleg Hatvan-u. 8. sz. alatt a M. K. Államvasutak Gépgyára Vezérigynökségé- nél, melynek vezetésével meg van bizva, ta- lálható.

— **Bélelt bőrkeztyűk 1 frt 30 krtól** a legfinomabbig kaphatók **Vitáriusnál,** Szent- Anna-utcában, nagy választékban.

— **Egy egész új varrógép elköltözés mi- att olcsón eladó.** Cim a kiadóban.

Megérkezett nagy választékban asztali függő lámpák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, ugyszintén Ebédő, Kávés, Teás, likőrös, vizes, boros, sörös készleket a legolcsóbb szolid, szabott ár mellett. — **Kép- keretezés és üvegezés a legolcsóbbban!**

A Debreczeni Leszámoló Bank

mint Szövetkezet

Piacz-u. 49 a főpostával szemben.

Heti befizetésekkel könnyen vissza- fizethető olcsó kölcsönöket folyósít.

— **Téli keztyűk, sárcipők** nagy választékban Györfi Testvéreknel. Piac-utca 30.

— **Fizetéssel tanuló felvétetik** Burg Izsó fényképésznél, Kossuth-utca 24. sz.

— **Lampiónok** legolcsóbb árban kaphatók **Thaisz** papírnemű áruházában.

Legjobb és legszebb
Csipők **Dániel** csipő
árúházában
TELEFON
501
Solnai Debreczen,
Piacz-u. 49. postával szemben.

Fővárosi Bazárban

DEBRECZEN, Simonfi-u. 1. sz. (Bérház.)

Iskola tászkák háztartási cikkek, Játék árúk és ajándék tárgyak

legolcsóbban beszerezhetőek.

Üzlet áthelyezés miatt
végeledés
Minden, áron alul adatik el
GLÜCKEDE
szilpőszületében, a barakban.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járátja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

KÖZGAZDASÁG.

Az olcsó cukor. Miközben minden fo- gyasztási cikk ára nap-nap után emelkedik, igazán kellemes meglepetés volt a fogyasztó- közönség számára, hogy e hónap elején a cu- kor ára kilónként tizenkét fillérről olcsóbb lett. Ez a meglepetés az ideai rendkívül kedvező cu- korrépa-termés eredménye, ami a világ ösz- ses cukorpiacain igen jelentékeny árreduk- ciót idézett elő. Nem lehetetlen, hogy még ol- csóbb lesz a cukor ára, mert csak most, az összes statisztikai adatok összegyűjtése után láthatni, hogy a valóságos terméseredmé- nyek az eddig ismert becsléseket tetemesen meghaladják. Soha nem volt még hasonlóan gazdag répatermés Európában. Ebben az év- ben nyolcvan millió métermázs cukorrépa termett. A cukorgyárosok nem nagyon örül- nek ennek a fogyasztók számára kedves hír- nek, mert az ő üzleti hasznukat igen erősen megnyirbálják a cukorpiac új konjunkturái. Egyik hazai nagyiparosunkról, aki a cukor- ipar terén vezető ember, beszélük, hogy tíz millió koronát veszít ebben az esztendőben drága pénzen lekötött répatársításokon.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1910. nov. 26.

Készáru változatlan.

1910. októberi buza	10.65—66
1911. áprilisi buza	11.14—15
1910. májusi buza	—
1910. októberi rozs	—
1911. áprilisi rozs	7.96—97
1910. májusi rozs	—
1910. októberi zab	—
1911. áprilisi zab	8.31—32
1911. májusi tengeri	5.64—65
1910. szept. tengeri	—
1910. apr. tengeri	—
1910. augusztusi repce	—

Piacz-utca 61. szám alatt

banknak vagy irodának **kiadó** a jelenlegi Fonciere biztosító helye, mely III. emeleti 4 nagy szobából, előszobából és hozzátartozékaiból

1911. május hó 1-től.

Legszébb

menyasszonyi ékszerek.

**Legújabb órák!
Gyönyörű ezüstművek**

Sándor Ármin

legszolidabb alapon álló új órák-ékszer üzletében
DEBRECZEN

Piacz-u. 41. (Oréher sörcsarnok mellett.)
Telefon 872. szám.

**Eddig nem létezett
olcsó árak!**

Legelőgásabb

Férfi ruhákat készít

mérsékelt árákért

Szabó László

férfiszabó Debreczen, Széchenyi u. 1.

Regény-csarnok.

A nyomoruság iskolája.

(Folytatás.)

Számtalanszor elmondta már ezt a történetet s olyankor Margit mindig hallgatva függesztette atyjára nagy komoly szeméit; de ma csak félig figyel oda s nagy fekete szemek kitékintenek az ablakon a szemközti házra, melynek padlásablakából roppant nemzeti szín zászló lóg le majd egészen a földig.

A komoly nagy fekete szemek a betűket olvasgatják a zászlón, pedig már két hét óta látja, azt ott lógni s isten tudja hányszor elolvasta naponként a betűket rajta, melyeken semmi különös sincs s melyek mégis oly csodálatosan hatnak azzal a fju leány képzeletére: „Éljen Tátrai Miklós.”

Egy ismeretlen név, melyet azelőtt soha sem hallott. Egy idegen, ki talán egyszer megfordul falujukban és aztán soha többé, Margit

talán nem is fogja látni. Miért érdeklődik mégis oly nagyon ez idegen iránt? Miért hallgatja oly mohón, ha róla hall valamit?

Margit maga sem tudná megmondani, miért? Talán, mert az is oly üldözött, rágalmazott, mint ők, arról is annyi sok rosszat beszélnek, mint róluk, azt is gunyolják, szidják háta mögött, azt mondják: kalandor, iparlovag, csavargó, jöttment, semmi ember, valahol a szemeten szedte föl Kevermési báró, szégyen a kerületnek, botrány, gyalázat.

(Folyt. köv.)

Női zenekar

a legnagyobbított „Romány” kávéházban november 26-ától, ahol tisztán kezelt bel- és külföldi borok kaphatók.

Tisztelettel
Weisz Márkus kávé

Egy két-három szobás lakás

és alkalmas mellékhelyiségekkel **sütődének**

Május 1-ére kerestetik.

Miklós-utca 35.

Egy kísérlet bebizonyítja

hogy a

Róth Antal

villanyerőre berendezett kávépörölőjén
Csappó-utca 17. szám

minden fél órában frissen pörkölt legfinomabb kávé keverékek minőségűek fűlmutatataznak.

Debreczeni kézizálog kölcsönintézet

részv. társaság.

Debreczen, Arany János-utca 9. szám.

Kölcsönöket nyújt

ékszerekre, arany- és ezüst tárgyakra és egyéb ipari készítményekre.

Raktárában **iparosok és kereskedők** árúkat beraktároz és azokra **előnyös kölcsönöket** nyújt.

MODERN NŐI DIVAT salonomban

a legkényesebb ízlésnek is megfelelő **kosztüümöket, alkalmi gyászruhákat**

és pongyolákat

a legrovidebb idő alatt készítik.

A n. e. hölgyközönség b. megrendelését kérve

Csengeri Julia,
Gróf Degenfeld-tér 4.

Első Debreczeni

kenyérgyár

Széchenyi-utca 49.

Telefon 793.

Telefon 793.

Előnyös árjegyzék.

1 kg. Orosházi hófehér kenyér . . . 16 kr.

1 „ Orosházi fehérkenyér . . . 14 kr.

1 „ Orosházi fél barna buza kenyér 13 kr.

1 „ Orosházi barna buza kenyér 12 kr.

Orosházi kemény magos rozs czipó kicsi

11 krajczár, nagy 22 krajczár.

Megrendelésre barna rozskenyér 9 krajczár.

Városi raktár

Simonffy-u. Bérház. Telefon 32.

Fiók telepek **Szent Anna u. 60.**

„ **Bacskai-tér 1.**

„ **Behlen-u. 29.**

Gyümölcs fák

Legjobb ültetési ideje most **ősszel van.** — Egy évet nyer vele a **gyümölcsfát ősszel ültet.**

Kiváló szép és erőteljes koronával bíró nemes gyümölcsfákat ajánlok azonnali ültetésre, mint:

Almafák

Őrtefák

Kajsziharack

Ősi harack

Diófák

Eperfák

Ringló zöld

Besztereci szilva

Cs me e szilvák

Cseresznyék

Meggy

Birsok

Extra minőség válogatott magas dereku fák: 1 drb **1.20 kor.** 25 darab vételnél **1.10 kor.** 50 darab vételnél **1 kor.** darabja. — Diófák erősség szerint. — Második és harmadik minőség 80. illetve 70 fillér.

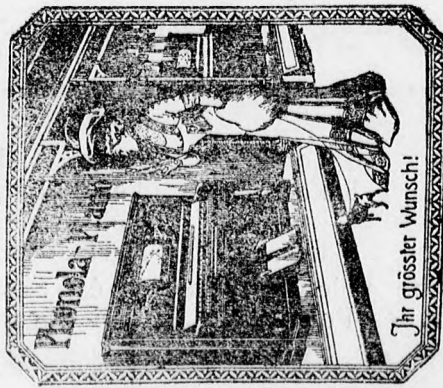
KONTSEK GÉZA magkereskedése

és kereskedelmi kertészete

Debreczen, **Kossuth-u.**

Solodant-Phonola-Piano

kézzel vagy kotta-lemezzel játszható. Egy solodant-phonolát birni, annyit tesz, mint: **a zongorát uralni.**

Olvassuk a művész bírálatokat!

Előjáték és brosura készséggel.

Ludwig Hupfeld A.-G.

Wien, UI, **Mariahilferstr. 5-7.**

Raktár: Bösendorfi zongora, képviselőt **Grottrian Steilweg Nachf.,** Rönisch-zongora és más elsőrangú gyártmányok. Képviselőt Budapest és környéke részére **Kohn Albert,** Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca 1.

